

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

संस्कृत विशारद (बी.ए.) - नियमित

परीक्षा : डिसेंबर - २०२३

सत्र २ रे

विषय: पर्यावरण अध्ययन (22R423)

दिनांक : ०७/१२/२०२३	गुण : ६०	वेळ : स. १०.०० ते १२.३०
---------------------	----------	-------------------------

- सूचना : सर्व प्रश्न अनिवार्य
- प्र.१. योग्य पर्याय निवडा. (०६)
१. खालीलपैकी कुठला हरितगृह वायु आहे?

अ) कार्बन डायऑक्साईड	ब) मिथेन
क) फ्लुओरीनेटेड वायू	ड) वरील सर्व
 २. वातावरणातील ओझोन वायूचा थर खालीलपैकी कुठली किरणे शोषून घेतो?

अ) क्ष किरणे	ब) गॅमा किरणे
क) अवरक्त किरणे	ड) अतिनील किरणे
 ३. बुरशी हे कशाचे उदाहरण आहे?

अ) उत्पादक	ब) प्रथम ग्राहक
क) तृतीय ग्राहक	ड) विघटक
 ४. केसर आंबा पायरी आंबा हे कशाचे उदाहरण आहे?

अ) अनुकीय विविधता	ब) प्रजाति विविधता
क) फळबागा	ड) परिसंस्था विविधता
 ५. खालीलपैकी कुठले अपुननिर्मितीक्षम उर्जेचे उदाहरण आहे?

अ) जैव उर्जा	ब) सौर उर्जा
क) पवन उर्जा	ड) वरीलपैकी कुठलीही नाही
 ६. खालीलपैकी भारतातील स्थानिक वृक्ष कोणता?

अ) बहावा	ब) गुलाब
क) गुलमोहोर	ड) सुबाभूळ
- प्र.२. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (१२)
१. नवचक्र आणि कर्बचक्र आलाककृतीसहित स्पष्ट करा आणि त्यांचा मानवाशी असलेला संबंध सांगा.
 २. निसर्गाकडून मिळणाऱ्या कुठल्याही चार सेवांविषयी थोडक्यात लिहा.
 ३. पृथ्वीची चार आवरणे त्यांचे घटक आणि त्यातून मिळणारी नैसर्गिक संसाधने याविषयी माहिती लिहा.
 ४. भारतात शीत वाळवंट परिसंस्था कुठे आहे आणि तिला असलेले धोके सांगा.
 ५. भारताचे जैवभौगोलिक प्रवेश आणि त्यांची वैशिष्ट्ये लिहा.
- प्र.३. टीपा लिहा. (कोणत्याही चार) (२०)
१. जैवविविधता संवर्धन पद्धती
 २. पर्यावरण संरक्षण कायदा
 ३. खारफुटीवने परिसंस्था
 ४. स्थानिक वनस्पती महत्व
 ५. शहर आणि पर्यावरण
 ६. शेती आणि पर्यावरण संबंध
- प्र.४. सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) (२२)
१. वने परिसंस्था वाळवंट परिसंस्था/गवताळ प्रदेश याविषयी खालील मुद्यांवर आधारित

सविस्तर माहिती लिहा.

अ) वनातील अन्न जाल आकृतीसहित

ब) वनाचे अजैविक आणि जैविक घटक

क) वनांना असलेले धोके

ड) भारतातील वनांचे मुख्य प्रकार

२. घनकचरा व्यवस्थापन या विषयावर खालील मुद्द्यांच्या आधारे निबंध लिहा.

अ) घनकचऱ्याचे प्रकार, वर्गीकरण, विल्हेवाट सद्यपरिस्थिती, निसर्गावर आणि माणसावर होणारे परिणाम आणि विविध व्यवस्थापन पद्धती.

३. जल प्रदूषण याविषयी खालील मुद्द्यांवर आधारित सविस्तर माहिती लिहा. जल प्रदूषकांचे मुख्य घटक, नियंत्रण पद्धतीवर होणारे परिणाम आणि त्यांच्यामुळे सजीवांवर होणारे परिणाम (प्रकार उदाहरणासहित)

४. पर्यावरण विषयक कायदे सविस्तर लिहा. (कोणतेही चार)
